

Bartosz Skrzypczak
ul. Golska 4 63-233 Jaraczewo
tel. +48 886 128 764
e –mail: skrzypczak@parusprojekt.pl
www.parusprojekt.pl

**Ekspertyzę o występowaniu gatunków chronionych zwierząt, ze
szczególnym uwzględnieniem miejsc lęgowych ptaków i nietoperzy.**

**wykonana dla:
Szkoly Podstawowej nr 2
z Oddziałami Dwujęzycznymi
w Poznaniu**

Wykonał:

mgr Bartosz Skrzypczak

PARUS PROJEKT
Bartosz Skrzypczak
63-233 Jaraczewo, ul. Golska nr 4
NIP-6172123944, tel. 886-128-764

Poznań 20 lipca 2016 r.*

*- w dniu 13 września 2017 wprowadzono zmiany w dokumencie wynikające ze zmiany nazwy placówki

Bartosz Skrzypczak
ul. Golska 4 63-233 Jaraczewo
tel. +48 886 128 764
e –mail: skrzypczak@parusprojekt.pl
www.parusprojekt.pl

Zawartość

1. Informacje wstępne.	3
2. Celowość przeprowadzenia ekspertyzy ornitologicznej i chiropterologicznej.	3
3. Zakres ekspertyzy.	3
4. Procedura wykonania ekspertyzy.	4
5. Obiekt ekspertyzy.	4
6. Metodyka kontroli ornitologicznej.	5
7. Podsumowanie wyników.	6
8. Zalecenia.	8
8.1. Termin prac remontowych oraz ich harmonogram	8
8.2 Działania minimalizujące negatywne skutki oddziaływania remontu na ornitofaunę.	8
8.3. Kompensacja utraconych potencjalnych miejsc gniazdowych ptaków przez zamontowanie specjalistycznych budek lęgowych oraz specjalnych schronów.	8
9. Literatura.	9
10. Dokumentacja fotograficzna.	11

1. Informacje wstępne.

Inwentaryzacja ornitologiczna budynków została przeprowadzona w dniu 24 czerwca 2016 r. natomiast nasłuchy prz. użyciu detektora ultradźwięków wykonane zostały 5 lipca.

Termin wykonania ekspertyzy pokrywał się z sezonem lęgowym ptaków, działania przeprowadzone podczas kontroli miały na celu wykrycie wszystkich miejsc lęgowych ptaków oraz nietoperzy w elewacji budynków.

2. Celowość przeprowadzenia ekspertyzy ornitologicznej i chiropterologicznej.

Projekty realizowane w zakresie termomodernizacji obiektów budowlanych, jak i wszelkie inne prace budowlane i remontowe, muszą być prowadzone zgodnie z ogólnie obowiązującym prawem, między innymi z aktami z zakresu prawa ochrony przyrody:

- ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt

(t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 856, z 2014r. poz. 1794, z 2015 r. poz. 266.);

- ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

(t.j. Dz.U. 2015 poz. 1651);

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz.U. 2014 poz. 1348);

- ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1789, z 2015 r. poz. 277.);

Prace budowlane muszą być więc przeprowadzone z uwzględnieniem potrzeb i biologii zwierząt występujących w budynkach (głównie najliczniejszych w nich chronionych

prawnie kręgowców: ptaków). Przeprowadzenie prac przyniesie pozytywny efekt ekologiczny zmniejszając zapotrzebowanie budynku na energię potrzebną do jego ogrzania.

3. Zakres ekspertyzy.

Ekspertyza ornitologiczna obejmuje dwie części. Pierwszą jest wykonanie inwentaryzacji obiektu pod kątem występowania potencjalnych siedlisk i miejsc niebezpiecznych dla ptaków, a także stwierdzenie miejsc zajętych przez ptaki, określenie gatunków i ich liczebności.

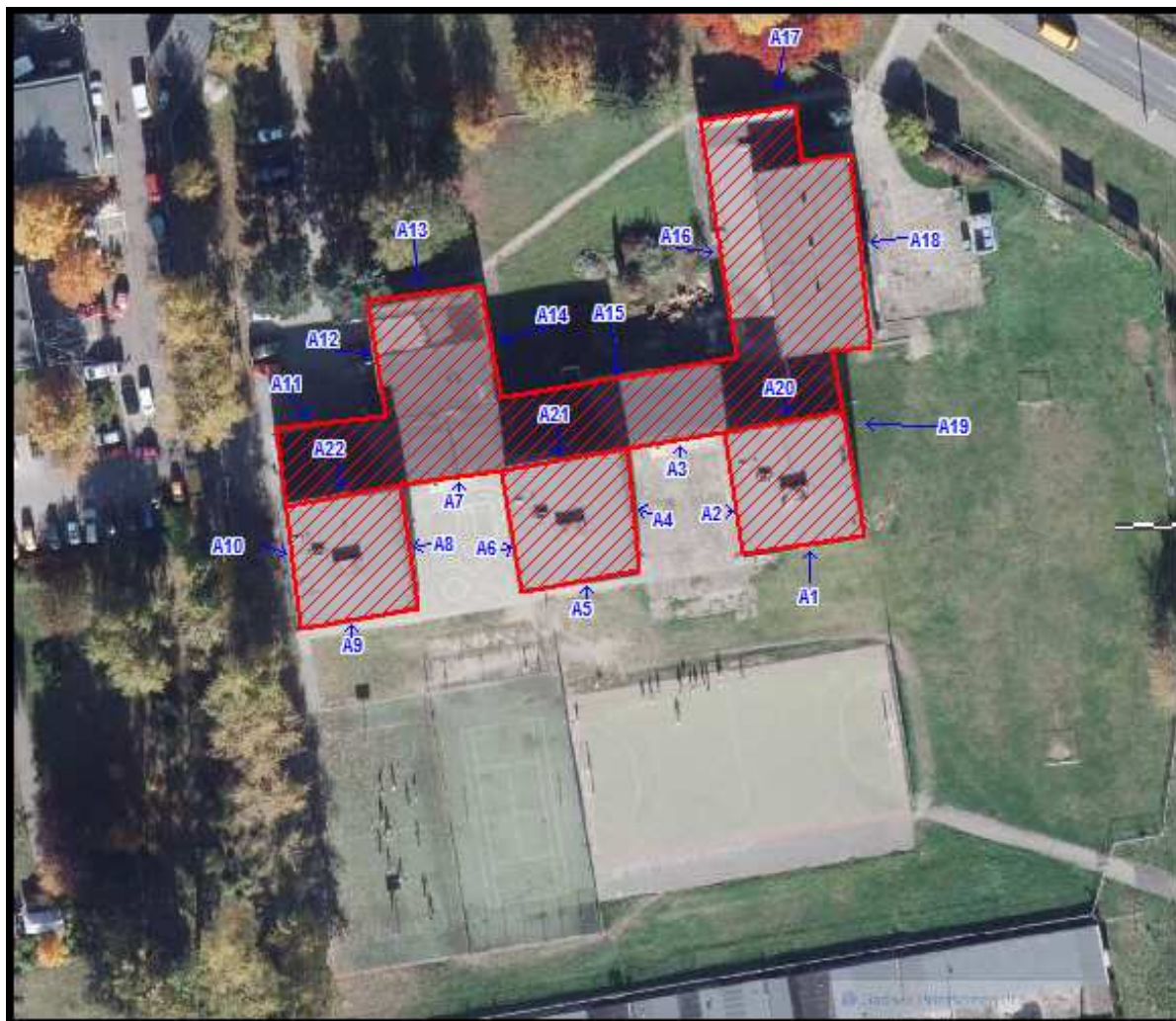
Drugą częścią jest zaproponowanie możliwych rozwiązań pod kątem zachowania siedlisk, kompensacji oraz terminarza wykonania tych prac w powiązaniu z harmonogramem i technikami wykonania remontu obiektu.

4. Procedura wykonania ekspertyzy.

- a) Ogólne wizualne sprawdzenie całego obiektu.
- b) Określenie liczby otworów w stropodachu.
- c) Lokalizacja miejsc i szczelin niebezpiecznych dla ptaków i nietoperzy.
- d) Lokalizacja miejsc i szczelin możliwych do zasiedlenia przez ptaki i nietoperze.
- e) Lokalizacja ewentualnych gniazd i otworów, szczelin zajętych przez ptaki i nietoperze.
- f) Sporządzenie szczegółowej dokumentacji fotograficznej.

5. Obiekt ekspertyzy.

Opinia dotyczyła występowania ptaków i nietoperzy w budynku Szkoły Podstawowej nr 2 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Szarych Szeregów mieszczącej się na osiedlu Jagiellońskim 128 w Poznaniu. Budynek częściowo posiada trzy kondygnacje nadziemne a częściowo dwie kondygnacje nadziemne. Dach na całym budynku jest płaski przykryty papą.

Rysunek 1: Orientacyjna mapa pokazująca lokalizację budynku objętego inwentaryzacją, wraz z oznaczeniem elewacji dla ułatwienia identyfikacji

6. Metodyka kontroli ornitologicznej.

a) Oględziny budynków prowadzono w dniu:

- 24 czerwca 2016 r., w godzinach: 8:30-11:15. Kontrola rozpoczęła się od oględzin budynku ze szczególnym uwzględnieniem potencjalnych miejsc lęgowych ptaków;
- 5 lipca 2016 r. w godzinach 20:30 – 22:10 celem wykrycia potencjalnych miejsc lęgowych jerzyków, przeprowadzono również nasłuchy przy wykorzystaniu detektora ultradźwięków LunaBat DFD-1 (z odłączalnym/wymiennym mikrofonem ME-3) celem wykrycia aktywności nietoperzy.

- b) W czasie kontroli skoncentrowano się na monitorowaniu obiektu pod kątem występowania potencjalnych miejsc mogących służyć jako siedliska lęgowe ptaków oraz jako schronienia dla nietoperzy. Sprawdzano m.in.: szczeliny dylatacyjne, szczeliny między płytami, otwory technologiczne, szczeliny za rynnami, szczeliny pod parapetami okiennymi, narożniki okien, otwory wentylacyjne w stropodachu i inne.
- c) Notowano pojawienie się wszystkich śpiewających samców w obrębie budynku i jego najbliższym otoczeniu, ptaki wlatujące do wszelkich szczelin i otworów znajdujących się w obrębie budynku, a także wszystkie miejsca z których wystawał potencjalny materiał gniazdowy lub samo gniazdo, a także lokalizacje byłych siedlisk gniazdowych, zniszczonych w wyniku bliżej nieokreślonych przyczyn.
- d) Stosowany sprzęt: lornetka
- Nikon action EX 10 x 50,
  - aparat fotograficzny samsung NX300, obiektyw samusng 18-55 OIS III.

7. Podsumowanie wyników.

W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji budynków Szkoły Podstawowej nr 2 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Szarych Szeregów, stwierdzono 12 miejsc lęgowych wróbla (*Passer domesticus*). Kontrola wieczorna z użyciem detektora ultradźwięków nie wykazała aktywności nietoperzy.

Wróble zajmowały głównie przestrzeń za niezabezpieczonymi kratkami wentylacyjnymi. Szczegółową lokalizację wszystkich miejsc zajmowanych przez wróbla przedstawiono w dokumentacji fotograficznej.

Tabela 1: Przedstawiająca sumaryczne wyniki przeprowadzonej kontroli

ELEWACJA/ WYNIKI KONTROLI	STWIERDZONE MIEJSCA LĘGOWE		LOKALIZACJA
	WRÓBEL	MAZUREK	
A1	-	-	-
A2	-	-	-
A3	-	-	-
A4	1		Otwór wentylacyjny w górnej części budynku
A5	-	-	-
A6	-	-	-
A7	-	-	-
A8	1	-	Otwór wentylacyjny w górnej części budynku
A9	-	-	-
A10	-	-	-
A11	1	-	Otwór wentylacyjny w północnej części elewacji
A12	-	-	-
A13	-	-	
A14	1	-	Otwór wentylacyjny w północnej części elewacji
A15	-	-	-
A16	3	-	Otwór wentylacyjny w górnej części budynku
A17	-	-	-
A18	2	-	Otwór wentylacyjny w górnej części budynku
A19	1	-	Otwory wentylacyjny w górnej części budynku (łącznika sali gimnastycznej)
A20	-	-	-
A21	1	-	
A22	1	-	Otwór wentylacyjny w górnej części budynku
RAZEM:	12	0	-

8. Zalecenia.

8.1. Termin prac remontowych oraz ich harmonogram.

Zgodnie z planem roboty budowlane mają rozpocząć się w III kwartale 2017 roku w związku z czym, należy w okresie od 15 października do końca lutego 2017 r, zabezpieczyć wszystkie wskazane potencjalne i rzeczywiste miejsca lęgowe ptaków w sposób uniemożliwiający ich zajęcie przez ptaki w kolejnym sezonie lęgowym.

Do takiego zabezpieczenia szczelin należy użyć zaprawy murarskiej lub innej podobnej substancji nie należy używać do tego celu pianek poliuretanowych, które mogłyby zostać wyskubane przez ptaki.

Do zabezpieczenia kratki wentylacyjnych należy użyć drobnoczkowej siatki plastikowej, zamocowanej w trzech narożnikach tak aby jeden narożnik pozostał niezabezpieczony i umożliwił ewentualne opuszczenie przestrzeni stropodachowej przez ptaki lub nietoperze.

8.2 Działania minimalizujące negatywne skutki oddziaływania remontu na ornitofaunę.

Wskazany jest kontakt telefoniczny ornitologa z kierownikiem budowy, inżynierem nadzoru budowlanego oraz z administratorem budynku w czasie prowadzenia remontu, na wypadek odnalezienia lęgów ptasich (powtarzanie lęgu), bądź nietoperzy w miejscach nie wykazanych w opracowaniu.

8.3. Kompensacja utraconych potencjalnych miejsc gniazdowych ptaków przez zamontowanie specjalistycznych budek lęgowych oraz specjalnych schronów.

W związku ze stwierdzeniem miejsc lęgowych wróbla (*Passer domesticus*) **należy zawiesić 12 podwójnych budek lęgowych dla wróbla wykonanych z trocinobetonu.** Budki należy zamontować w strefie między pionami okien na wysokości 3 kondygnacji budynku na elewacjach **A4, A8, A19, A20, A21 i A22.** Na każdej z elewacji należy zamontować po dwie takie budki. Przykładową lokalizację budek na elewacji przedstawiono na fotografii 2, a preferowany sposób montażu budek na fotografia 9.

Budka lęgowa dla wróbla.

Wysokość:	16 cm
Szerokość:	36 cm
Długość:	22 cm
Wymiary otworu wlotowego:	65mm x 35mm

Preferowany producent budek lęgowych:

- MKW Pracowania Przyrodniczo-Rolna (www.mkwpracowania.pl)

9. Literatura.

ADAMSKI P., BARTEL R., BERESZYŃSKI A., KEPEL A., WITKOWSKI Z. (red.) 2004. *Gatunki zwierząt (z wyjątkiem ptaków). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 podręcznik metodyczny*. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 6

BERESZYŃSKI A., KEPEL A. red. 2005. *Poradniki ochrony siedlisk i gatunków. Tom 6. Gatunki zwierząt. Ssaki*. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

BOGDANOWICZ W., CHUDZICKA E., PILIPIUK L. & SKIBIŃSKA E., 2004. *Fauna Polski - Charakterystyka i wykaz gatunków*. Muzeum i Instytut Zoologii PAN.

Bartosz Skrzypczak
ul. Golska 4 63-233 Jaraczewo
tel. +48 886 128 764
e-mail: skrzypczak@parusprojekt.pl
www.parusprojekt.pl

GŁOWACIŃSKI Z. (red.). 2001. *Polska czerwona księga zwierząt – kręgowce*. PWRIL, WARSZAWA.

GŁOWACIŃSKI Z., MAKOMASKA-JUCHIEWICZ M. & POŁCZYŃSKA-KONIOR G., 2002: *Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków.

SIKORA A., ROHDE Z., GROMADZKI M., NEUBAUER G., CHYLARECKI P. (red.). *Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004*. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.

WYLEGAŁA P., JAROS R., DZIĘCIOŁOWSKI R., KEPEL A., SZKUDLAREK R., PASZKIEWICZ R., 2009. *Docieplanie budynków w zgodzie z zasadami ochrony przyrody*. Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”.

10. Dokumentacja fotograficzna.

Fot. 1. Widok na elewację A17 z zaznaczonym miejscem lęgowym wróbla.

Fot. 2. Widok na elewację A19 z zaznaczonym miejscem lęgowym wróbla. Żółtą kreską zaznaczono przykładowe miejsce montażu budek dla wróbla.

Fot. 3. Widok na elewację A4 z zaznaczonym miejscem lęgowym wróbla.

Fot. 4. Widok na elewację A8 z zaznaczonym miejscem lęgowym wróbla.

Fot. 5. Widok na elewację A22 z zaznaczonym miejscem lęgowym wróbla.

Fot. 6. Widok na elewację A14 z zaznaczonym miejscem lęgowym wróbla.

Fot. 7. Widok na elewację A16 z zaznaczonymi miejscami lęgowymi wróbla.

Fot. 8. Widok na elewację A11 z zaznaczonym miejscem lęgowym wróbla.

Fot. 9. Preferowany sposób montażu budek .